

Konferencija Srce DEI

Dabar

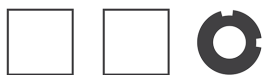
Funkcionalnosti u Dabru: od pohrane do vidljivosti

Iva Vidović

Ljiljana Jertec Musap

Sveučilište u Zagrebu Sveučilišni računski centar (Srce)

Srce DEI 2026

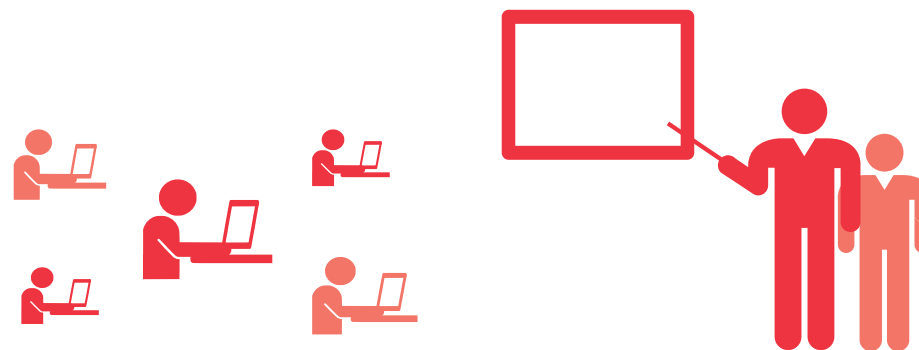
 srce **55**
od 1971.

Sadržaj

- Uvod: novi Dabar
- Pohranjivanje: prijava u sustav, preuzimanje iz vanjskih izvora, prava pristupa i uvjeti korištenja
- Virtualne zbirke
- Veliki skupovi podataka
- Plan upravljanja istraživačkim podacima
- Statusi objekta
- Statistike i izvještajni sustav Dabra
- Funkcionalnosti u razvoju
- Prijava grešaka i novih funkcionalnosti

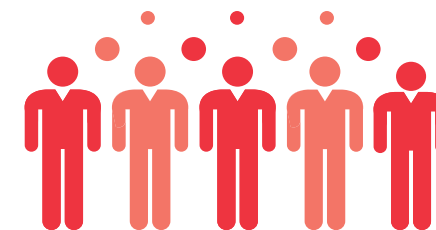
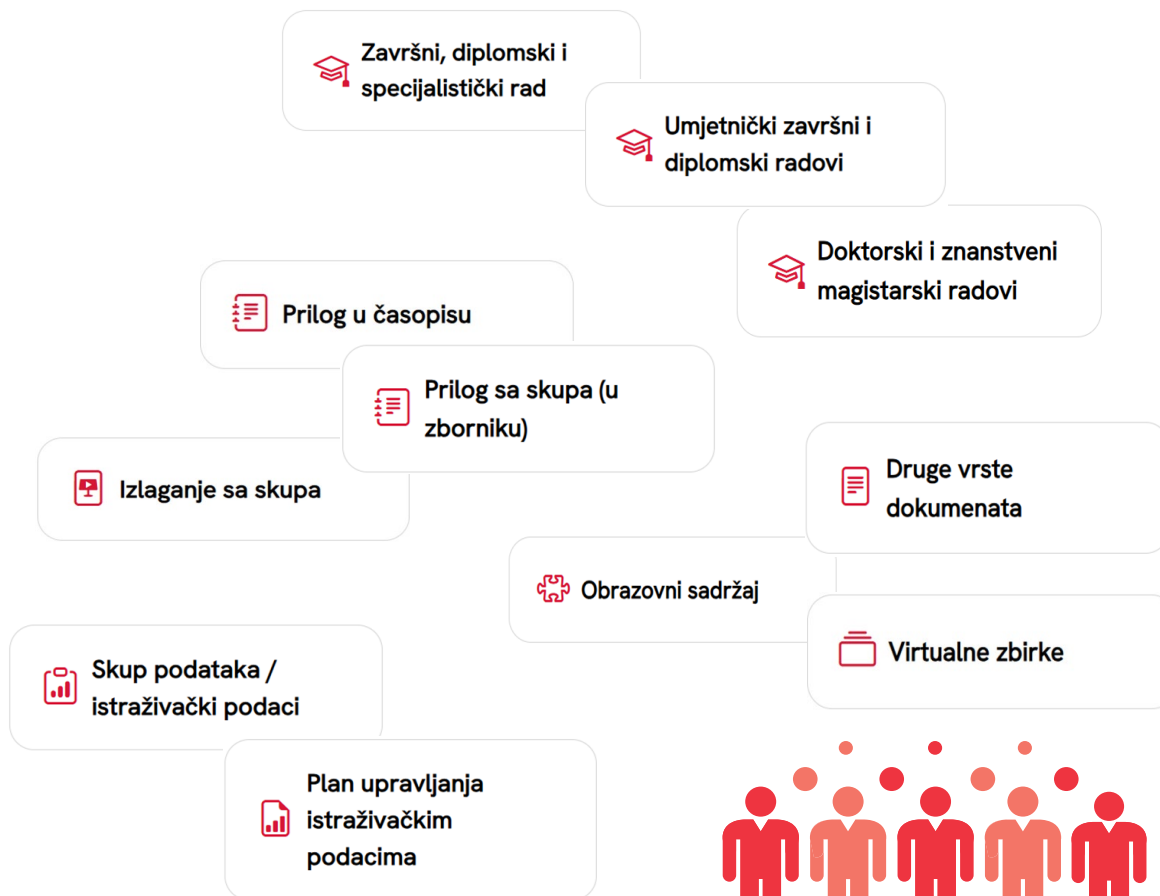
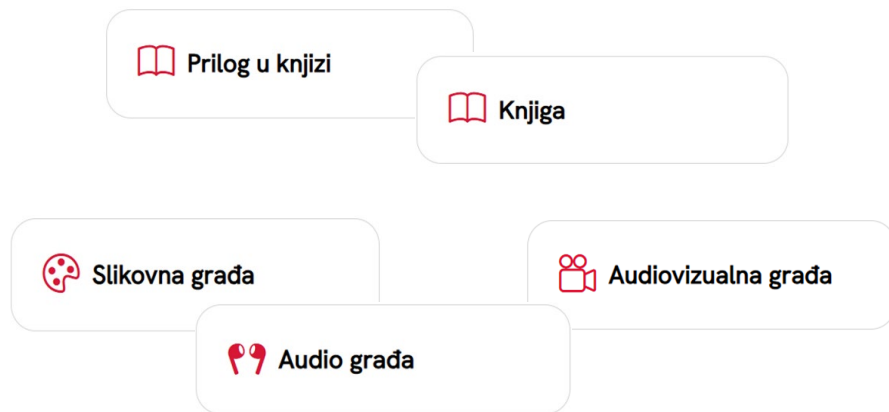

Dabar - Digitalni akademski arhivi i repozitoriji

- Pušten u produkcijski rad: kolovoz 2015. godine
- Danas:
 - **186 repozitorija** (6 zbirnih, 180 institucijskih)

 oko 340,000 objavljenih objekata (16 vrsta)

 57,4% u otvorenom pristupu

Novi Dabar

- Migracija na novu verziju: studeni 2025.
 - Zbog prestanka razvojne i sigurnosne podrške za sustave i servise na kojima se temeljio Dabar
- **Što je novo?**
 - Arhitektura
 - Podrška za eduGAIN autentikaciju
 - Ažurirane metapodatkovne specifikacije
 - Ujednačene organizacijske jedinice ustanova ISVU — CroRIS — Dabar
 - Prevedeni popisi znanstvenih i interdisciplinarnih područja, polja i grana, umjetetničkih područja, polja i grana (<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:102:279004>)
 - Povezivanje s vanjskim sustavima – omogućeno preuzimanje metapodataka:
 - ISVU: poslijediplomski studiji
 - CroRIS: ustanove, projekti, skupovi, časopisi i osobe
 - Automatska obnova SSL certifikata
 - Sučelje
 - Dokumentacija dostupna na: <https://wiki.srce.hr/>

Pohranjivanje

- Prijava u repozitorij ustanove: AAI@EduHr > eduGAIN

Uloga

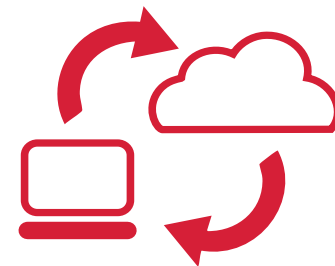
- Student
 - Djelatnik
 - Suradnik
 - Pomoćni urednik
 - Urednik
 - Odgovorna osoba
 - Administrator Dabra
- } automatski (LDAP imenik)
- } ručno

- **Popis korisnika** - svi koji su se barem jednom prijavili u repozitorij

Pohranjivanje

- putem prazne forme ili preuzimanjem iz vanjskih izvora:

ISVU (OIB ili JMBAG)

CroRIS (CroRIS – CROSBI ID)

Hrčak (Hrčak ID)

ново — preuzimanje metapodataka o
poslijediplomskim studijima (specijalistički i doktorski)
ustanovama, projektima, skupovima, časopisima i osobama

U slučaju poteškoća s preuzimanjem (*Nema rezultata za ovaj identifikator*):

- Provjeriti jesu li uneseni svi potrebni podaci u ISVU (datum obrane, pozitivna ocjena obrane)
- Provjeriti ISVU dozvole (upute: <https://wiki.srce.hr/x/DIFAAQ>)

Pohranjivanje

Prava pristupa i Uvjeti korištenja

- Potrebno pridružiti svakoj datoteci u svakom objektu
- Primarna datoteka – prava pristupa i uvjeti korištenja primjenjuju se na cijeli objekt

Prava pristupa*

Otvoreni pristup

Otvoreni pristup

Dostupan nakon

Pristup korisnicima matične ustanove

Pristup svim korisnicima iz sustava znanosti i visokog obrazovanja RH

Pristup onemogućen

Uvjeti korištenja*

Imenovanje 4.0 međunarodna (CC BY 4.0)

Imenovanje-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna (CC BY-SA 4.0)

Imenovanje-Bez prerada 4.0 međunarodna (CC BY-ND 4.0)

Imenovanje-Nekomercijalno 4.0 međunarodna (CC BY-NC 4.0)

Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 4.0 međunarodna (CC BY-NC-SA 4.0)

Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna (CC BY-NC-ND 4.0)

Imenovanje 3.0 (CC BY 3.0)

Imenovanje-Dijeli pod istim uvjetima 3.0 (CC BY-SA 3.0)

Imenovanje-Bez prerada 3.0 (CC BY-ND 3.0)

Imenovanje-Nekomercijalno 3.0 (CC BY-NC 3.0)

Imenovanje-Nekomercijalno-Dijeli pod istim uvjetima 3.0 (CC BY-NC-SA 3.0)

Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0 (CC BY-NC-ND 3.0)

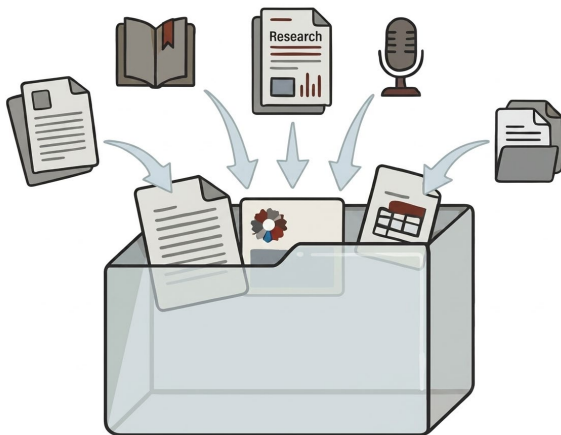
Zaštićeno autorskim pravom.

Javno dobro. Autorsko pravo je isteklo.

Virtualne zbirke

Skica je kreirana AI alatom

Grupiranje objekata iste **tematike, projekta, znanstvenog ili stručnog skupa**

Vlastit metapodatkovni opis

Naslov, opis, ključne riječi, podaci o projektu, skupu...

URN:NBN - jedinstveni i trajni identifikator

Upravljanje i administracija

- *Kreirati i uređivati mogu samo urednici repozitorija*
- *Jedini objekt bez definiranja prava pristupa i uvjeta korištenja*

Funkcionalnosti

TRENUTAČNO

- *Dodavanje objekata samo iz istog repozitorija*
- *Nov način dodavanja objekta u zbirku*
- *Sortiranje i filtriranje objekata unutar zbirke*

U PLANU

- *Dodavanje objavljenih objekata iz drugih repozitorija*
- *Pretraživanje objekata unutar zbirke*

Virtualne zbirke – primjeri iz prakse

TEMATSKA

MUZA subotom : izložba povodom 40 godina sudjelovanja Muzičke akademije u ciklusu Lisinski subotom

Sadržaj:

plakati s tekstovima i fotografijama, vremenska lentu te programske knjižice koncerata Muzičke akademije

Trajni link:

<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:116:686070>

ZNANSTVENA KONFERENCIJA

Medical Information Conference Croatia – MICC

Sadržaj:

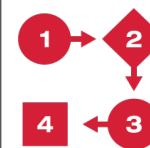
izlaganja nastavnika Medicinskog fakulteta u Zagrebu na konferenciji MICC

Trajni link:

<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:105:415878>

PROJEKT

Reliability and Uncertainty of Ship decision support for safer and greener navigation

Sadržaj:

dokumentacija projekta

Trajni link:

<https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:190:282230>

Veliki skupovi podataka

Podaci do 8 GB

Ručni unos putem web sučelja repozitorija

The screenshot shows a web interface for file upload. At the top, there are two tabs: "Učitaj datoteke s računala" (selected) and "Odaberi direktorij s poslužitelja". Below the tabs, there is a section for "Primarna datoteka" with a radio button. Underneath, there is a "Unos datoteke" section with two options: "Datoteka rada" and "Preuzmi s URL-a". The "Datoteka rada" option has a "Choose File" button and a text input field showing "No file chosen". The "Preuzmi s URL-a" option has a text input field showing "npr. https://example.org/document.pdf". Below this, there is a note: "Odaberite datoteku za pohranjivanje. Dozvoljene vrste datoteka: .txt, .docx, .rtf, .xml, .pdf, .csv, .tsv, .sql, .xlsx, .por, .sav, .dta, .tif, .jpg, .png, .svg, .dxf, .wav, .mp3, .mp4, .mpg2, .mpg4, .nc, .zip, .jsp, .sps, .do, .obj, .gbl, .fbx, .las, .asc. Maksimalna ukupna veličina datoteka: 8 GB". At the bottom, there are two dropdown menus: "Prava pristupa" (set to "Otvoreni pristup") and "Uvjeti korištenja".

Skupovi podataka veći od 8 GB

1. Kopiranje s poslužitelja u okviru Naprednog računanja
2. Kopiranje iz sustava Puh
3. Preuzimanje s nekog web sjedišta
4. Kopiranje putem SFTP-a

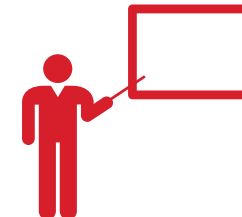
Veliki skupovi podataka moraju biti u otvorenom pristupu!

Veliki skupovi podataka

Što napraviti da bi se omogućio upload željenih skupova podataka u repozitorij?

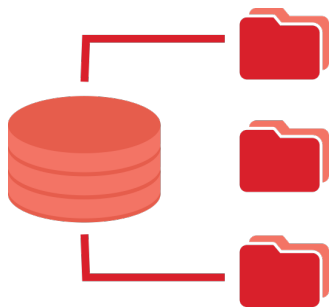
Poslati na dabar@srce.hr + odgovornoj osobi repozitorija...

1. Za kopiranje s poslužitelja u okviru Naprednog računanja → naziv poslužitelja i direktorij u kojem su pripremljeni podaci te naziv repozitorija
2. Za kopiranje iz sustava Puh → korisničku oznaku i direktorij u kojem su pripremljeni podaci te naziv repozitorija
3. Za preuzimanje s nekog web sjedišta → omogućiti preuzimanje podataka sa servera u Srcu putem HTTP protokola i javiti na dabar@srce.hr URL podatka te naziv repozitorija
4. Za kopiranje putem SFTP-a → javiti se na adresu dabar@srce.hr nakon čega Srce daje upute za SFTP pristup

Veliki skupovi podataka

Učitaj datoteke s računala Odaberi direktorij s poslužitelja

Primarna datoteka

Direktorij *

Odaberite direktorij

Prava pristupa *

Otvoreni pristup

Direktoriji se mogu pohraniti samo u otvorenom pristupu.

Uvjeti korištenja *

Učitaj datoteke s računala Odaberi direktorij s poslužitelja

Primarna datoteka

Direktorij *

Odaberite direktorij

Odaberite direktorij

- ALK
- BRAF_I
- BRAF_III
- ColonCancerHSI_Data
- EGFR_T790M_L858R
- HSD17B1
- LoTSS_inner
- LoTSS_outer
- MAO-A
- Quantum_random_flip-flop_generated_random_bits
- hTS_2025

Uj direktorij

Upute su dostupne u Javnoj dokumentaciji na Wiki stranicama Srca: <https://wiki.srce.hr/>

Plan upravljanja istraživačkim podacima

- Samostalan objekt (**novo**)
 - U prethodnoj verziji je bio podvrsta objekta Ostale vrste dokumenata
- Unaprijeđen i olakšan način unosa podataka
 - Nakon odabira projekta automatski se upisuje nekoliko osnovnih metapodataka

Plan upravljanja istraživačkim podacima

Napredno pretraživanje

PREGLEDAVANJE

POHRANJIVANJE

Jezik teksta / sadržaja *

engleski

+ Dodaj jezik teksta / sadržaja

Financiranje / projekti *

Upišite najmanje 4 znaka kako biste dobili listu projekata

Pretražite i povežite projekt(e) s planom upravljanja istraživačkim podacima. Izmjena projekata će automatski generirati i prebrisati naslove, sažetke i ključne riječi.

Kvantna memorija za pojedinačne fotone u optičkoj šupljini s membranom u sredini

Hrvatska zaklada za znanost / MIMIQ.ME / DOK-2025-02-4528

+ Dodaj projekt

Naslov *

Data management plan: MIMIQ.ME

Jezik *

engleski

Ako postoji, uz naslov rada unosi se i podnaslov u obliku: "Naslov : podnaslov"

Naslov na drugom jeziku

Plan upravljanja istraživačkim podacima: MIMIQ.ME

Jezik

hrvatski

+ Dodaj naslov na drugom jeziku

Opis

The Data Management Plan describes the methods and conditions for data collection, the tools and instruments used, the format and size of the data, the ways of sharing, preserving, and restrictions on data sharing for the project Membrane-in-the-middle quantum memory for single photons (MIMIQ.ME).

Jezik

engleski

Opis na drugom jeziku

Plan upravljanja istraživačkim podacima opisuje način i uvjete prikupljanja podataka, korištene metode i instrumente, format i veličinu podataka, načine dijeljenja, čuvanja i ograničenja u dijeljenjima podataka za projekt Kvantna memorija za pojedinačne fotone u optičkoj šupljini s membranom u sredini (MIMIQ.ME).

Jezik

hrvatski

+ Dodaj opis na drugom jeziku

Ključne riječi *

MIMIQ.ME; HRZZ; DMP

Jezik *

engleski

Ključne riječi razdvojite znakom ";" (točka sa zarezom).

Ključne riječi na drugom jeziku

MIMIQ.ME; HRZZ; PUP

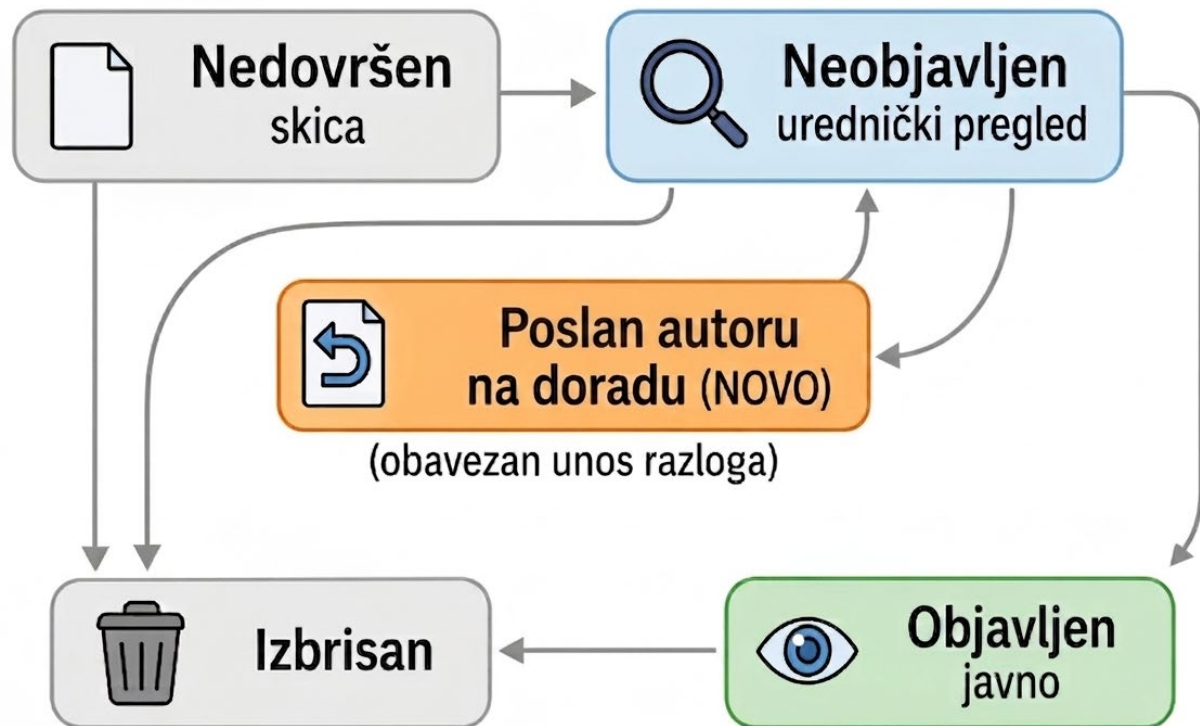
Jezik

hrvatski

+ Dodaj ključne riječi na drugom jeziku

Statusi objekata

- **Urednik** - može objaviti i izbrisati objekt
- **Pomoćni urednik** - može pohraniti i uređivati objekt, ali ne i objaviti i izbrisati
- **Autor (Djelatnik, student)** - može pohraniti i uređivati **Nedovršeni** objekt, ne može objaviti niti izbrisati objekt

Statusi objekata – slanje obavijesti

- **Objava objekta**
 - Pohranitelj dobiva obavijest, osim ako pohranitelj nije urednik
- **Vraćanje autoru na doradu**
 - Obavezno unijeti razlog vraćanja na doradu
 - Pohranitelj dobiva obavijest

U razvoju:

- **Brisanje objekta**
 - Obavezno unijeti razlog brisanja
 - Pohranitelj dobiva obavijest

Izvještaj o neobjavljenim objektima

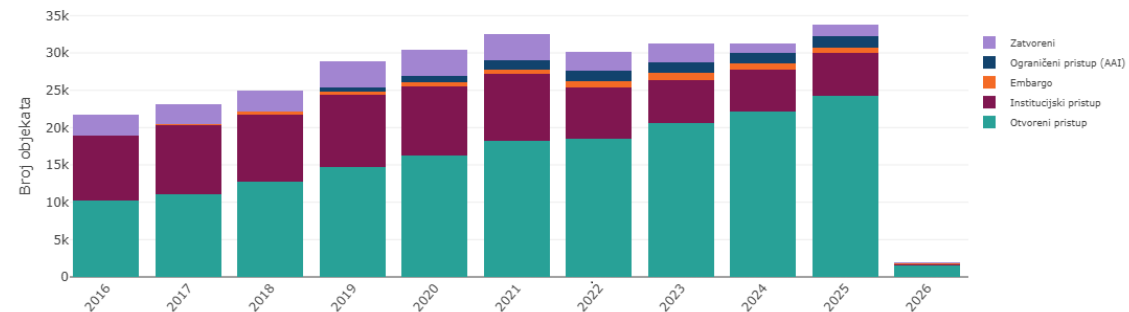
Statistike i Izvještajni sustav Dabra

- Sustav zajednici nudi
 - uvid u sadržaj i korištenost sustava Dabar
 - mogućnost izrade prilagođenih izvještaja (pivot tablice)
- Izvještajni sustav Dabra se nalazi na adresi:
<https://dabar.srce.hr/reports/>
- Za pojedini repozitorij: <https://repository.pfri.uniri.hr/reports/>
- Za pojedini rad: na zapisu rada

Izvještajni sustav Dabra

- Nadzorna ploča
 - Grafičke prikaze za vrste pristupa objektima
 - Tablični prikaz broja objekata u repozitorijima
 - Preuzimanje grafika u .png formatu
 - Preuzimanje podataka u .csv formatu
- Preuzimanja i pogledi (**novo**)
 - Ukupan broj preuzimanja i pregleda prema repozitorijima i godinama
- Gotovi izvještaji (**novo**)
 - **Izvještaj o broju objavljenih digitalnih objekata po godinama**
- Kreirajte izvještaj
 - Izrada prilagođenih pivot (zaokretnih) tablica za analizu podataka o repozitorijima i objekata unutar sustava Dabar

Funkcionalnosti u razvoju

Integracija s Crossrefom

- Preuzimanje podataka o objektima iz Crossrefa putem DOI oznake

Dorada filtriranja

- Filtriranje prema vrsti rada

Uređivanje kratkih zapisa objekata

- Nadopuna neophodnim podacima kratkih zapisa objekata koji se ispisuju kao rezultati pretraživanja i pregledavanja

- Razvijene funkcionalnosti i druge obavijesti o novostima:

<https://wiki.srce.hr/>

Prioriteti za daljni razvoj

- REST API
- Zahtjev za primjerkom dokumenta (engl. *Request a copy*)
- Administratorski pregled svakog objekta – povijest promjena, verzije zapisa
- Objekt Istraživački softver

Prijava grešaka u Dabru

- Mail na adresu dabar@srce.hr
- Sadržaj maila:
 - Naziv i adresa repozitorija na kojem se greška pojavila
 - Što detaljniji opis greške:
 - Objekt na kojem se pojavila (URL ili barem vrsta objekta)
 - Vrijeme pojave greške
 - Što je prethodilo grešci - koje korake ste poduzeli? Koja polja u obrascu za unos ste ispunili?
 - *Copy-paste* greške ispisane na sučelju
 - **Screenshot** sučelja

Prijava grešaka u Dabru

- Primjer prijave koja se odmah može rješavati:

Poštovani,

urednica sam Repozitorija PMF-a. Jutros je student Ivan Horvat (OIB 1234567890) prijavio da mu ne radi preuzimanje završnog rada iz ISVU i javlja mu "Nema rezultata za ovaj identifikator." Molimo pomoć.

- Primjer prijave koja traži dodatna pojašnjenja i rezultira duljim vremenom rješavanja:

Poštovani,

puno studenata javlja da im ne radi spremanje u Dabar.

U planu: obrazac za prijavu grešaka i novih funkcionalnosti u Dabru

Hvala!

dabar@srce.hr

Ovo djelo je dano na korištenje pod licencom Creative Commons *Imenovanje* 4.0 međunarodna.

Srce politikom otvorenog pristupa široj javnosti osigurava dostupnost i korištenje svih rezultata rada Srca, a prvenstveno obrazovnih i stručnih informacija i sadržaja nastalih djelovanjem i radom Srca.

www.srce.unizg.hr

creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed

www.srce.unizg.hr/otvoreni-pristup

